

Ministerie van Volksgezondheid,
Wetenschap en Sport

Pandemische paraatheid en Coalitieakkoord

19 januari 2022

Pandemische paraatheid - tekst Coalitieakkoord

Wij gebruiken de lessen uit de coronacrisis, zoals het belang van samenwerking, ontschotting en nieuwe (digitale) werkvormen, en maken ons klaar voor toekomstige gezondheids crises door versterking van de pandemische paraatheid. Dit betekent een (Europese) inzet op o.a. onafhankelijkheid voor genees- en hulpmiddelen, het borgen van publieke belangen en het in overleg met experts instellen van zorgreserves. Daarnaast willen we een flexibele opschaling en inzet van de ic-capaciteit met name op personeel gebied. Ook versterken we de publieke gezondheidszorg.

Pandemische paraatheid vs. COVID

Drietrapsraket

- Herijking huidige aanpak COVID-19 (korte termijn)
- Paraatheid COVID-19 (lange termijn)
- Pandemische paraatheid voor nieuwe, toekomstige opgaven

Pandemische paraatheid: regulier versterken en flexibel kunnen opschalen

Beleidsopgaven

1. Versterkte publieke gezondheid (m.n. infectieziektebestrijding, GGD)
2. Zorg: basis en opschaalbaarheid op orde
3. Versterkte leveringszekerheid en toegang medische producten (waaronder vaccins)

Doorsnijdende thema's door deze kernonderwerpen

- Sturing en regie
- Informatie/datavoorziening
- Internationale samenwerking
- Kennis en innovatie

Concept verdeling envelop pandemische paraatheid

	2022	2023	2024	2025	Structureel
Zorg	51	80	110	110	129
Publieke gezondheid	67	115	170	171	150
Leveringszekerheid	62	45	20	19	21
Totaal	180	240	300	300	300

- Middelen zijn gereserveerd bij het coalitieakkoord, maar staan nog niet op begroting VWS
- Overheveling middelen mbv bestedingsplannen en wordt betrokken bij begrotingsvoorbereiding
- De (structurele) middelen zijn lager dan ambtelijk geclaimd. Alleen voor 2022 zijn de middelen hoger dan ambtelijk geclaimd.
- NB. Budgettaire bijlage coalitieakkoord - Investeren in pandemische paraatheid bestaat uit: 1) envelop pandemische paraatheid, 2) Eén tegen eenzaamheid en 3) het opleidingsakkoord gerichte waardering zorgmedewerkers. De 2e en 3e post vallen buiten de scope van het programma pandemische paraatheid.

1. Versterkte Publieke Gezondheid: infectieziektebestrijding

Wendbare infectieziektebestrijding

- Beter stelsel monitoring, surveillance en opvolging, bij GGD-en, zorgpartijen en RIVM
- Voorkomen bij de bron: risico op zoonosen verkleinen in de breedte van volksgezondheid, diergezondheid en leefomgeving/ natuur ism MLNV, toegezegd is een actieplan zoonosen nav commissie Bekedam.
- Pandemische vaccins: voldoende beschikbaarheid en toegang
- Robuust en opschaalbaar vaccinatiestelsel
- Ontwikkeling kennis, expertise en innovatie
- Versterkte internationale inzet (monitoring en surveillancesignaleringsrol ECDC en mondiale afspraken, rol EU vaccins)

Opschaalbare infectieziektebestrijding

- Robuuste crisisstructuur met centrale sturingsmogelijkheden: ontwikkeling **landelijke functionaliteit** die regie en sturing mogelijk maakt bij gewenste snelle opschaling bij GGDen van medisch-operationele taken, bv testen en BCO.
- Versterking data/ICT infrastructuur voor datagestuurde infectieziektebestrijding en t.b.v. wendbaarheid bij crisis
- Voldoende capaciteit, oa gespecialiseerde kennis (Artsen infectieziektebestrijding)

- Aanpassing Wet Publieke Gezondheid voorzien om dit te laten landen

- *Er volgt een aparte deep dive sessie over infectieziektebestrijding in brede zin*

1. Versterkte Publieke Gezondheid: governance

Hoofdpijnennota Wet Publieke Gezondheid

- Beleidsambities gericht op robuust en wendbaar stelsel publiek gezondheid waarbinnen sprake is van eenduidige sturing en regie
- Versterken kwaliteit en kwantiteit GGD Infectieziekte bestrijding
- Concept hoofdpijnennota oplevering najaar 2022, daarna uitwerking wijziging Wpg

Onderzoek regie en sturing in de zorg in crisistijd (medio 2022)

- Doel: komen tot een effectieve samenwerking en (centrale) aansturing in de zorgkolom in crisistijd zodat er eenduidigheid bestaat ten aanzien van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en doorzettingsmacht op regionaal en landelijk niveau
  - NB Bij meer centrale regie is meer sturingsinformatie nodig en inzicht in data. Dit valt buiten de scope van het onderzoek en loopt mee in het traject informatievoorziening. Oplevering voorzien medio 2022.
  - NB relatie GHOR-taken Wet Veiligheidsregio's (Min JenV)
- *Verdiepende informatie over Governance volgt in aanloop naar nota overleg "Nu investeren in de GGD" op 7 februari as.*

1. Versterkte Publieke Gezondheid: landelijke functionaliteit infectieziekebestrijding

- Behoeftte aan centrale regie richting GGD-en en één organisatie voor grootschalige operaties bij crises (Verweij Jonker)
- Verantwoordelijk voor
  - De centrale regie op de voorbereiding op een A-infectieziekte met landelijke impact door kaderstelling op medisch-operationele processen t.b.v. uniformering en opschaalbaarheid in 25 GGD-regio's.
  - Organisatie en ter beschikking stellen van centrale capaciteiten, zoals callcenters en logistieke dienstverlening.
  - Operationele aansturing van (de opschaling van) grootschalige medisch-operationele uitvoeringstaken in het geval van een A-infectieziekte met landelijke impact
- Proces:
  - jan: ambtelijke afstemming met ketenpartners (J&V, BZK, GGD'en, VNG, VR's)
  - feb: bestuurlijke afstemming
  - maart: politieke besluitvorming
- *Voorstel om op korte termijn een verdiepend gesprek te plannen over Landelijke functionaliteit infectieziekebestrijding*

2. Zorg: basis en opschaalbaarheid op orde brengen

- Beschikbaarheid capaciteit en materiaal (personeel, bedden, IC, medische inventaris en producten, ambulances etc.)
  - Versterken infectieziektepreventie en -bestrijding binnen curatieve en langdurige zorg en borgen in o.a. protocollen, opleiding, audit, inzet artsen langdurige zorg etc.
  - Flexibiliteit (op- en afschaalbaarheid)
  - Versterken crisisstructuur door (regionale en landelijke) samenwerking en regie/coördinatie bij een landelijke crisis (ROAZ, zorgverzekeraars, GHOR, veiligheidsregio, DPG en GGD), rol van (nieuwe) landelijke structuren.
  - Nationale zorgreserve, mantelzorgers, vrijwilligers – zoals Rode Kruis - en Defensie
-
- Zo nodig aanpassing van wetten/regelingen om dit juridisch te laten landen voor de crisisstructuur in de zorg

3. Versterkte leveringszekerheid en beschikbaarheid medische producten

- Leveringszekerheid – structurele weerbaarheid door meer zicht op en snellere toegang tot beschikbare middelen
- Investeren in open strategische autonomie op het terrein van gezondheid door ontwikkeling en (schaalbare) productie van vaccins en andere relevante medische producten, dicht bij huis. Gaat om o.a. EU gezondheidsunie, uitbreiding EMA mandaat, ECDC en HERA, EU farmaceutische strategie en IPCEI Health.
- Internationale samenwerkingsverbanden buiten de EU (o.a. India, China en VS).
- Stimuleren van schone, duurzame en innovatieve productieprocessen en technologieën dichtbij huis (en onderzoek naar instrumentarium om dit te stimuleren)
- Gecoördineerd en slim inkoopbeleid in relatie tot productie
- Aanleggen van ~~ijzeren~~ voorraden (geneesmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en kritische medische hulpmiddelen) en onderzoek naar mogelijkheden om dit (wettelijk) te verplichten

Doorsnijdende thema's

- Sturing en regie
  - Centrale aansturing en doorzettingsmacht tijdens crisis ("impasse-toets")
  - Afstemming functionele kolom (witte kolom) en algemene crisisbestrijding
  - Aanpassing WPG (en WVR) voorzien
  - Sturing op spreiding en capaciteit mensen en middelen (opeisbaarheid/doorzettingsmacht)
- Informatie/data
  - snellere en betere monitoring en surveillance,
  - uitwisseling data tussen zorgprofessionals en domeinen (rechtmatig, schaalbaar en flexibel),
  - bouwen business intelligence (denken vanuit 1 gemeenschappelijk taal)
- Internationale samenwerking
  - samenwerken aan open strategische autonomie in Europa bij bv. aankoop en ontwikkeling van vaccins en medische hulpmiddelen en kennis
  - Joint Health-Finance Task Force (G20 gezondheid en Financiën)
- Kennis en innovatie
  - Multidisciplinair (benutten kennis wateroverlast, versterken kennis gedragscomponent, Onehealth),
  - Regie Rijksoverheid en helpen/aanjagen markt, stimuleren van wetenschap en onderwijs.
  - Benutten rol van Topsector Life Sciences & Health.
  - Voorstel groeifonds mogelijk opnieuw indienen

Observaties

1. Risico dat 'de generaal de vorige veldslag wil winnen'
2. Lopende evaluaties; er zal nog meer input volgen
3. Pandemische paraatheid wordt geregeld verward met lange termijn aanpak COVID
4. Oprichting LFI
5. HERA en Europese afstemming
6. Aanvraag Nationaal Groei Fonds niet gehonoreerd
7. Afstemming zoönose vraagstuk en commissie Bekedam

Wat vraagt politieke aandacht in Q1

- Formuleren beleidsagenda pandemische paraatheid: richting en prioritering
- Bestedingsplan ten behoeve van voorjaarsbesluitvorming
- Besluitvorming en uitwerking Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding
- Voorbereiding wijziging Wpg (in verband met vraag en toezegging TK)
- Notaoverleg "Nu investeren in de GGD" 7 februari: opvolging rapport Verweij-Jonker en inzet in het kader van verstekring pandemische paraatheid
- Actieplan zoönosen als opvolging rapport Bekedam met LNV
- Eerste onderzoeksdeel OVV rapport medio februari 2022, opvolging conclusies en aanbevelingen (ook media aandacht en aandacht in de TK)
- Verbinding tussen de lange termijn aanpak COVID en de pandemische paraatheid (mede in relatie tot debatten)
- Europese ontwikkelingen en besluitvorming over de Treaty en de Unie

Vragen

- Welke prioriteiten en aandachtspunten ziet u?
- Hoe kijkt u aan tegen de sturingsvraagstukken in de zorg (oa GHOR, ROAZ, RONAZ)?
  - algemene vs. functionele crisisbeheersing (witte kolom)
  - landelijk vs. lokaal/regionaal
  - crisistijd vs. regulier
- Hoe kijkt u aan tegen de ontwikkeling van een kennisagenda, ook gezien de afwijzing van het Groeifonds?